

Niet het snerpande geluid van de sirene, maar de overweldigende hoeveelheid rook die ons vanuit de gang als een troep goedgetrainde soldaten overvalt, doet het gelach verstommen. Geen oefening. Geen trekken en duwen meer. We zijn plots vijftien jaar jonger, nemen als bange kleine kinderen elkaars hand vast en luisteren geconcentreerd naar de instructies van Mijnheer Goossens, onze leerkracht Engels. Hij komt in maatpak lesgeven, rijgt ellenlange zinnen aaneen alsof hij ze op voorhand heeft geschreven en kan het niet laten daarin de ene woordspeling of dubbelzinnigheid na de andere te gebruiken. Zijn droge instructies om ons uit het gebouw te krijgen, geven me het gevoel dat we een vreemde moeten vertrouwen om veilig buiten te komen.

In de gang komen we de leerlingen uit andere klassen tegen, maar we kijken elkaar niet aan. Ik hoorde tijdens een evacuatieoefening een paar maanden geleden dat het grootste risico bij een brand niet is in vlammen op te gaan, maar verpletterd te worden door de angstige anderen. Dus staar ik naar mijn voeten, bang om over mijn ongestrikte veters te struikelen en onder de voeten te eindigen van wie achter mij loopt maar daar niet wil eindigen.

Het is pas in het trappenhuis dat ik voor het eerst een blik op de speelplaats kan werpen en het duurt me even om door de rook en het schijnsel van de zwaailichten heen te zien dat er vijf, nee zes brandweerwagens geparkeerd staan, omgeven door een zee van zwart personeel. Geen oefening. Meer nog dan paniek voel ik ergernis. Of niemand dat godverdomse alarm kan uitzetten? Het lijkt alsof mijn hart klopt op het ritme van het geloei, mijn maag meedraait op het tempo van de zwaailichten. Een overdosis aan impulsen, dat is een brand.

Op de sportvelden worden we onder kordaat geschreeuw klas per klas ingedeeld. Hoe langer ze tellen, hoe rustiger ik word. We zijn blijkbaar met velen buiten geraakt. Charles stoot mij aan: 'Heb je Thomas zijn kop gezien? Ik denk niet dat ik iemand ooit zo bang heb gezien. Alsof ze ons laten vergaan in de vlammen.' Thomas staat er maar suffig bij. Ik heb inderdaad nog nooit iemand zo bang — of bleek — gezien. Ik heb geen zin om mee te lachen, maar het uitgelaten gevoel dat het gelach bij me opwekt, is welkom.

Terwijl ik naar het gebouw staar, sterven de stemmen van mijn klasgenoten weg. De brandweer lijkt zich te focussen op het

8

lokaal links van waar wij net Engels kregen. 'Ik denk dat de brand begonnen is bij Browaeys.' 'Klinkt logisch. Altijd gedacht dat zijn lijfgeur dramatische gevolgen zou hebben.' Nog voor ik mee kan doen met het verzinnen van nieuwe of het recyclen van oude grappen over de lijfgeur van Browaeys, hoor ik een leerkracht plots luid een brandweerman bij zich roepen. Er klopt iets niet. De directeur komt erbij staan, er wordt naar de aanwezigheidslijst gekeken, naar boven gewezen, er ontbreekt iemand. Meteen is mijn onrust terug, wie missen we? Haar naam schiet me meteen te binnen. Toch niet zij? Ik begin te zoeken, blond haar, groter dan gemiddeld, ze droeg een lichtblauwe trui en een groene rok met daaronder gouden hakken. Ik had haar benen nog nooit zo mooi gezien. Maar ik zie ze niet meer. Argwanend om mijn eigen observatievermogen vraag ik Charles of hij haar gezien heeft. Hij kijkt eerst nonchalant rond, maar wordt zichtbaar ongeruster. 'Was zij niet naar het toilet?'

9

Op de evacuatieoefening werd benadrukt dat we in geval van brand bovenal onszelf moeten helpen. Als het lukt om iemand die gestruikeld is, recht te helpen — doe gerust. Maar als je daarmee jouw eigen leven in gevaar brengt, is het beter om door

te lopen. Liever één leven kwijt dan twee. Economisch.

Mijn liefde is niet economisch. Ik laat me terugzakken in de massa en probeer zo onopgemerkt mogelijk van klas naar klas te bewegen, terug in de richting van het trappenhuis. De laatste tweehonderd meter kan ik niet halen zonder gezien te worden. Ik adem rustig in, hoor de ongeruste vragen van de eerstejaars tussen wie ik sta maar half en staar zo lang naar de deur tot ik enkel nog deur zie. En dan begin ik te lopen. Ik hoor niets meer, zie niets meer. Op de tast spurt ik terug de trap op, knal de deuren open alsof zij het zijn die haar hebben tegengehouden. Op de bovenverdieping aangekomen roep ik luid hoestend haar naam, maar het bonkt zo hard in mijn hoofd dat zelfs mocht ze in mijn oor staan roepen, ik haar niet zou horen. De deur van het toilet klemt, ik roep dat ze uit de weg moet gaan en moet dan drie keer trappen om hem open te krijgen. Ik heb haar.

Ze ziet er nog krachtiger uit dan ik me herinnerde, ook al staan de tranen haar in de ogen. Ik zeg niets, til haar op en raak voor het eerst in mijn leven de benen aan van een vrouw die ik liefheb. Het gestolde blok angst in mijn borstkas smelt ogenblikkelijk

10

weg. Hier ben ik voor gemaakt. Ik wandel vastberaden door de gang terug naar de trap, haar armen rond mijn nek. Het lijkt wel alsof wij samen een bubbel gecreëerd hebben die de rook op afstand houdt. Ik kan weer helder zien, hoor de sirene niet meer maar enkel haar ademhaling en mijn voetstappen. Als ik met mijn voet de deur naar de speelplaats opentrap, voel ik me een tweede keer geboren.

Daar op de speelplaats staand, met Jolien in mijn armen, mijn eigen leven gewaagd voor het hare, had ik het idee dat de school mij voor het eerst zag voor wie ik was of wilde zijn.

11

Maar de brand kwam nooit. Geen heldhaftige redding. Geen Jolien in mijn armen.

Er zijn wel leerlingenparlementen en feestjes met dj's, voorbereidende choreografieën en het schoolkrantje om voor te schrijven. Maar het voelt me allemaal te banaal om tijd aan te besteden. Of ik ben te verlegen om die ruimte in te nemen en gebruik banaliteit als excuus om niet te hoeven meedoen. Wat doet het ertoe.

De zomer daarna is — alweer — een zomer van herexamens. Dus eind augustus ga ik

ceremonieel naar de school toe, samen met alle andere schijnbaar ambtelozen. We staan naar het raam te staren wanneer de resultaten klas per klas aangeplakt worden. Ik zie het snel en duidelijk: ik moet mijn vijfde jaar opnieuw doen. Helemaal opgehaaid probeer ik nog de leraarskamer binnen te geraken om uitleg te vragen, nee, te eisen. Maar het heeft geen zin meer. Het oordeel is definitief en het mijne ook. Ik zal mijn school hier niet afmaken. Als ik hier niet groots kan zijn, kan ik hier beter niet zijn.

* * *

Als je mijn moeder vraagt waarom ik mijn school niet heb afgemaakt, vermeldt ze ongetwijfeld als eerste de computer. We hadden lang geen geld om er een te betalen dus scande ik elke week de reclamefolders van de Aldi en verzamelde de aanbiedingen voor de Medion-computers tot er genoeg geld op de rekening stond om er ook daadwerkelijk een te kopen. We kochten hem in mei, net voor het begin van de examens, met de duidelijke afspraak dat ik hem pas op 1 juli voor het eerst mocht aanzetten. Dus kroop ik elke dag even op het bed van mijn moeder — Medion stond veilig opgeborgen op haar slaapkamer — om het boekje met Windows XP-instructies

12

van begin tot eind door te nemen. Ik ben rampzalig in het herkennen van kleuren, kan geen groen van bruin onderscheiden, maar het helblauw dat als achtergrond gebruikt werd voor het boekje, herken ik nog altijd uit duizenden. En ik word er nog altijd even gelukkig van.

Om van de onmetelijke verveling van de schoolbanken te vluchten, leerde ik mezelf programmeren en startte samen met Matthias, mijn kleine dierbare vriend die fan was van nederhop, weed kweekte op zijn kamertje en niet buitenkwam zonder de pet van zijn overleden opa op het hoofd, een website waarop ouders een babysitter konden vinden, oppassen.be. We verschenen in nieuwsuitzendingen en in kranten, verzamelden in een paar jaar 30.000 leden, vonden sponsors om ons project te bekostigen en tekenden een contract voor een oppassen.be-boek voor babysitters.

13

Ik woon dan in een klein appartement in Gent, waar ik samen met Lennert, een veel te slimme rechtenstudent die zijn vernuft gebruikt om videospelletjes te winnen, leef van frikandellen en spaghetti met poeder die door toevoeging van heet water in de verte herinnert aan tomatensaus. Ik heb dus werk nodig.

Er rolt een mailtje binnen van Duval Guillaume, een vermaard reclamebureau dat als een van de eerste een toegewijde digitale cel heeft opgericht. Of ik eens wil langskomen om het over oppassen.be te hebben. Een week later verdwaal ik in Brussel. Anderhalf uur voor de afspraak aangekomen en toch maar net op tijd. Ik stap pas door de statige poort naar binnen als ik het zweet van mijn voorhoofd heb gekregen, maar zodra ik neerzit in de lobby, voel ik het weer paretlen. ‘We hebben een klant die graag jullie zoekmachine voor babysitters wil integreren op hun website. En ze willen daarvoor betalen.’ ‘Dat kan. Hoe snel willen jullie dat graag?’ ‘Wacht, ik ben nog niet klaar. We hebben een paar grote klanten die graag een online community willen uitbouwen rond hun merk. Zie jij het zitten om als freelancer teksten te schrijven, de community op gang te trekken en de statistieken te analyseren?’ ‘Wanneer mag ik beginnen?’ Hoewel ik daarnet nog gebukt als een hobbit door Brussel aan het zweten was, loop ik nu rechtop en zonder omwegen terug naar het station. Mijn kostuumvest voelt niet meer als de camouflage van een onzekere puber, een middel om te verbergen wie ik onder die kleren ben, op de groei gekocht. Nee, de kleren waren me voor. In een meeting tijd werd een te groot

14

kostuum een maatpak, in een meeting tijd groeide ik in mijn kleren.

In *De ontdekking van de hemel* schrijft Harry Mulisch over de gouden muur: het aura dat rond sommige werelden hangt met mooie auto’s, dure kleren en statige entrees die doen geloven dat alles daar op wieltes loopt en iedereen perfect weet wat ze aan het doen zijn. Maar eenmaal achter de gouden muur, zo schrijft hij, is alles een geïmproviseerde janboel. Ik had achter de gouden muur gekeken en vond het fantastisch. Het deed me tot in mijn diepste geloven dat alles mogelijk is als je maar hard genoeg wil.

15

De maanden daarna spreken mij niet tegen. Die ene klant wordt een handvol klanten, ik richt een vennootschap op en er komen twee investeerders aan boord. Wanneer een jong bedrijf vraagt of ze me mogen betalen in natura, met drank en eten uit hun stock en een gratis huis om in te wonen, zeg ik meteen ja.

De villa ligt in de oksel van een slingerende straat in Gentbrugge. Een hoge, donkergroene haag verbergt de grootsheid van het interieur. De zwartmarmeren schouw, het verhoogde bed dat met speciaal afgestelde

spots vulgair uitgelicht wordt, de verwarmde marmeren vloeren die enkel gracieuze voeten dulden, de kaptafel in mat glas van waaronder licht schijnt om de weg naar elk grammetje coke moeiteloos terug te vinden, het gele bad dat niet op de vloer van de badkamer staat maar ingegraven ligt zodat je vanuit het bad de dure tegels kan inspecteren, de verhoogde salon met eiken vloer en een raam zo groot dat een muur overbodig werd, de trapjes naar beneden om in de bar terecht te komen met haar ingebouwde zetels, drankkasten en dj-booth en dan buiten de heerlijke open haard van waaraan je het domein kan overzien waarop deze pompeuze villa is gebouwd. Ons bootje dobbert vrolijk in de vijver achteraan, midden in het bos waarin we geweien terugvinden van de herten die er verbleven hebben.

16

De eigenaar was een rijke ondernemer die — zo vertelt een taxichauffeur me — ooit met de broek op de enkels door een ambulance opgehaald werd nadat hij in het bijzijn van een prostituee in elkaar was gezakt van het teveel aan leven.

Het is een huis dat geen beperkingen duldt. Elk glas wordt een fles, gesprekken zijn discussies en muziek wordt zo luid gespeeld dat die discussies half roepend

of dansend gevoerd moeten worden. Als de scouts waar ik lid van ben, een plaats zoeken om hun vijftientig kinderen te slapen te leggen, eindigen ze uiteindelijk allemaal in mijn drie leefruimtes.

Het leven is hier liederlijk. Ik lig op mijn rug te dobberen in ons bootje, een joint in mijn ene hand en bier in de andere, met The Knife in mijn koptelefoon starend naar afwisselend het frisse groen van de bomen en, wanneer de wind het mogelijk maakt, de helblauwe lucht. Wanneer ik het huis weer binnenwandel, komen, zoals elke vrijdag, de eerste vrienden al aan. De voortuin vult zich langzaam met aftandse fietsen. De eerste gasten worden nog uitgebreid verwelkomd of toegewuifd, maar later op de avond vult en leegt het huis zich zelfstandig, in het tempo van een zwaar hijgend paar longen.

17

‘Als mensen geen belastingen moeten betalen, laat je hun de ruimte om zelf anderen te helpen als ze dat willen. Belastingen maken ons asociaal.’ Het is Toby die spreekt, de libertaire uit ons gezelschap en, omdat hij het meest gepassioneerd is over zijn geloof in een wereld zonder overheid, ook de leukste om mee te discussiëren. ‘Als een overheid niet moet herverdelen, wat moet